

Національний
університет оборони
України імені Івана
Черняхівського

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ФІЛОСОФІЯ ТА
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ»

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	Для всіх спеціальностей
Статус дисципліни	Основна, реалізується у складові “Оволодіння загальнонауковими ”
Мова викладання	Українська
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS/90 год. (Л – 26 год., С – 34 год., СР – 30 год.) ДЗ – за окремим планом
Курс/півріччя	1 курс, 1, 2 півріччя
Лінк на дисципліну	Посилання на курс на платформі Moodle
Автори курсу	<p>Чорний Віталій Сергійович Доктор філософських наук, професор, начальник кафедри морально-психологічного забезпечення військ (сил). Наукові інтереси: філософська методологія військової науки, соціальна філософія Сторінка в Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=BdIi0rwAAAAJ&hl=ru</p> <p>Будагьянц Людмила Миколаївна Кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри суспільних наук. Сторінка в Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=xetKrKQAAAAJ&hl=ru&oi=sra</p> <p>Наукові інтереси: гносеологія, філософська методологія науки, філософська антропологія. Контактні дані: тел. кафедри суспільних наук, e-mail:budamila@ukr.net кафедра суспільних наук, ауд. 1/144. Номер телефону:21-132</p>

Мета навчальної дисципліни:

Підвищення рівня філософської культури здобувачів та озброєння їх методологією наукового пізнання, формування навичок теоретичної рефлексії, самостійного критичного мислення, уявлень стосовно співвідношення філософії та науки, місця філософії та науки в системі духовної культури людства.

Особлива увага приділяється аналізу соціокультурного контексту, соціальної місії та практичного значення науки, що базується на новітніх світоглядних та методологічних засадах, сформованих світовою і вітчизняною філософською думкою.

Загальна мета визначає зміст кожної з трьох тем курсу, що послідовно формують культуру творчого мислення, є етапами у підготовці до складання іспиту з філософії і методології науки та підґрунтям до подальшої плідної науково-дослідницької та педагогічної діяльності здобувачів.

Завдання навчальної дисципліни:	<p>1. Дати здобувачам поглиблені знання про: місце філософії та науки як форм раціонального пізнання в системі духовного осягнення світу людиною, їхню сутність, предмет, функції і специфіку взаємовідношення та співвідношення та іншими формами суспільної свідомості, історію розвитку філософського осягнення науки і сучасні тенденції її розвитку; головні напрями сучасної філософії та методології науки, логіки та епістемології науки у зв'язку із новітніми розвідками соціальної філософії, філософії культури, філософської антропології; основні філософські проблеми науки та шляхи їх розв'язання; основні підходи до осягнення науки, що базуються на основі метафізики, філософії культури, теорії пізнання, логіки, філософської методології, етики, вчень про буття, людину, мир і війну, суспільство та армію, ; сучасний категоріальний апарат філософії, методологію наукового пізнання та практичної діяльності військового науковця і педагога, аналізу визначальних явищ суспільного буття; призначення та можливості філософії у формуванні духовності людини, патріотизму військовослужбовців Збройних Сил України, її значення для засвоєння офіцерами нової генерації наукових підходів у вирішенні актуальних завдань, що стоять перед ними, підвищення культури мислення та практичної діяльності; особливості парадигм класичної, некласичної та посткласичної наукової раціональності, типології проблем, тенденцій, потенціалів, формованих в їхніх контекстах</p> <p>2. Сформувані у здобувачів уміння: свідомо використовувати наукову методологію в дослідницькій діяльності; чітко формулювати об'єкт, предмет, мету, наукове завдання та завдання дисертаційного дослідження, положення, що виносяться на захист, логічно відстоювати та обґрунтовано захищати власну точку зору; використовувати закони логіки, загальні філософські принципи й положення, отримані навички творчого мислення під час проведення дисертаційних досліджень; організовувати інформаційний пошук, опрацьовувати теоретичні джерелами, складати бібліографічну базу власного дослідження, коректно здійснювати процедуру посилання; аналізувати складні суспільні явища, проблеми війни, миру, збройних конфліктів, армії в контексті розвитку світу, суспільства, людини, соціокультурних обставин; самостійно аналізувати, засвоювати і відтворювати новітні досягнення філософської та наукової думки.</p>
Компетентності, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:	загальнонаукові (філософські), методологічні, логічні, культурологічні, дослідницькі, педагогічні, етичні, комунікативні.
Запланований результат	Згідно з вимогами освітньої програми визначені та сформульовані наступні результати навчання здобувачів:

	<p>1. здатність аналізувати, узагальнювати та обговорювати історичні та сучасні теоретико-методологічні підходи до значущих проблем наукового пізнання, що мають як загальнотеоретичне значення, так і в межах власної наукової спеціальності;</p> <p>2. здатність розуміти логіку та стиль наукового мислення провідних типів наукової раціональності та їхній соціокультурний контекст, їхні пізнавальні можливості та обмеження, орієнтуватись і теоретично визначатись щодо новітніх концепцій, що висуваються на передових планах наукових розвідок, формувати й коректно аргументувати власну дослідницьку позицію;</p> <p>3. здатність до осягнення змісту головних філософських проблем та шляхів їхнього розв'язання в історії філософії, їхнього впливу на світогляд та загальну інтелектуальну культуру суспільства та розвиток науки, зв'язку із цінностями та ідеалами наукового пізнання;</p> <p>4. здатність змістовно та методологічно коректної організації наукового дослідження, застосовувати мета-теоретичну рефлексію при підготовці рефератів за проблематикою філософії та методології науки, рецензії на статтю/ книгу;</p> <p>5. здатність розуміти місце власної спеціальності в системі воєнно-наукового пізнання, в загальній системі науки, її філософські аспекти, зв'язок із військовою та соціальною практикою та пов'язану із нею соціальну відповідальність науковця і педагога.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Філософські засади наукового пізнання.</p> <p>Л. 1.1. Заняття 1. Антична філософія: зародження раціонального пізнання і теоретичного світогляду.</p> <p>С. 1.2. Зародження філософського світогляду та теоретичного мислення..</p> <p>Л. 1.3. Філософія Середньовіччя та її значення для формування новоевропейської науки.</p> <p>С. 1.4. Філософія Середньовіччя, світогляд, особливості раціональності, головні напрями, проблеми.</p> <p>Л. 1.5. Філософія епохи Відродження.: проблеми, здобутки, вплив на становлення науки</p> <p>С. 1.6. Визначні риси, здобутки та тенденції філософії та науки епохи Відродження.</p> <p>Л. 1.7. Західноєвропейська філософія Нового часу та інституціоналізація науки.</p> <p>С. 1.8. Філософія Нового часу та наукова революція.</p> <p>Л. 1.9. Класична німецька філософія про природу і засади наукового пізнання.</p> <p>С. 1.10. Німецька класична філософія та її вплив на сучасну світову філософську та наукову думку.</p> <p>Л. 1.11.Світоглядна та методологічна проблематика сучасної філософії</p> <p>С. 1.12. Основні напрями посткласичної філософії та їхня роль у розвитку науки.</p> <p>Л. 1.13. Онтологічні засади пізнання.</p> <p>С. 1.14. Основні проблеми філософської теорії буття, її функції в культурі та науці..</p> <p>Л. 1.15. Гносеологія: основні проблеми, поняття, підходи.</p> <p>С. 1.16. Основні проблеми гносеології.</p> <p>Тема 2. Тема 2. Філософські проблеми теорії та методології</p>

	<p>наукового пізнання.</p> <p>Л. 2.1. Наука як спеціалізована форма пізнавальної діяльності. С. 2.2. Наука як предмет філософського дослідження. Л. 2.3. Наукова картина світу як засада наукового світогляду. С. 2.4. Засади, елементи, функції наукової картини світу Л. 2.5. Філософія науки як рефлексія над науковим пізнанням. С. 2.6. Основні концепції філософської методології науки. Л. 2.7. Філософські проблеми наукової творчості. С. 2.8. Наукова творчість як предмет філософського вивчення. Л. 2.9. Філософські аспекти наукового дослідження С. 2.10. Наукова культура та вплив філософії на наукове дослідження.</p>
Інформаційні джерела	<p>Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін.; за ред. І. С. Добронравової. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2018. – 255 с.</p> <p>Добронравова І.С. Практична філософія науки. Збірка наукових праць. - Суми: Університетська книга. – 2017. - 352 с.</p> <p>Філософія і методологія сучасної науки. Підручник / В.І. Штанько. – Харків, 2017. – 177с.</p> <p>Причепій Є.М. Філософія: підручник /Є.М. Причепій, А.М.Черній,. Л.А.Чекаль. – 4 вид., випр. – К.: Академвидав, 2015. – 592с</p> <p>Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником / Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова. – 4-е видання перероблене та доповнене – К.: КНТ, 2016. - .396 с.</p> <p>Кралюк П. М. Історія філософії України : підручник. – К. : КНТ, 2015. – 652 с.</p> <p>Філософсько-методологічні проблеми військової теорії та практики. Навч. Посібник. Під ред В.Ж. Богайчука.- К.: НУОУ, 2018.- 480 с.</p> <p>Осьодло В.І., Будагьянц Л.М. Соціально-філософські та психологічні аспекти сучасних війн.// В.І.Осьодло, Л.М.Будагьянц. – К., 2018. – 370 с.</p> <p>Додонов Р. Гібридна війна: in verbo et in praxi : монографія /Донецький національний університет імені Василя Стуса /під. заг. ред. проф. Р.О. Додонова. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017.- 412 с.</p>
«Правила гри»	<p>Особистісно-орієнтована методологія освіти, Критичне мислення. Творчість. Добросесність.</p>
Додатково	<p>Детальнішу інформацію про «назва дисципліни» наведено в робочій програмі навчальної дисципліни</p>